

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
01.03.2021. - 05.03.2021.

Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Euro-zona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	26.2.21	5.3.21	26.2.21	5.3.21	26.2.21	5.3.21	26.2.21	5.3.21
2 godine	-0,66	-0,69	0,13	0,14	0,13	0,10	-0,11	-0,13
5 godina	-0,57	-0,62	0,73	0,80	0,40	0,37	-0,06	-0,09
10 godina	-0,26	-0,30	1,40	1,57	0,82	0,76	0,16	0,10

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	26.2.21	5.3.21
3 mjeseca	-0,591	-0,577
6 mjeseci	-0,623	-0,626
1 godina	-0,605	-0,603

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 05.03.2021. godine (pune linije) i 26.02.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone, naročito onih sa dužim rokom dospelja, su na početku prošle sedmice bilježili pad. Ipak, polovinom sedmice prinosi, posebno kod obveznica sa dužim rokom dospelja, su povećani, prateći rast prinosa obveznica u SAD. Pored toga, na rast prinosa uticali su navodi nepotvrđenih izvora da kreatori monetarne politike ECB ne vide potrebu za drastičnim akcijama, koje bi za cilj imale uticaj na rastuće prinose državnih obveznica, jer vjeruju da je rizik po ekonomiju podnošljiv sa verbalnim intervencijama, kao i sa fleksibilnošću programa kupovina obveznica. Ovakve vijesti dolaze nakon što je u posljednje vrijeme sve više zvaničnika ECB ukazalo na spremnost ove institucije da ponovo razmotre programe kvantitativnih olakšica ukoliko se pokaže da bi nedavni rast prinosa mogao da negativno djeluje na sveukupne uslove finansiranja. Uprkos ovakvim izjavama, objavljeni sedmični podaci ECB su pokazali da je ECB smanjila obim kupovina u okviru PEPP programa na 16,9 milijardi EUR, a što je najmanji iznos zabilježen u protekle četiri sedmice. ECB održava sjednicu 11. marta i očekuje se da će posebna pažnja biti posvećena upravo rastu prinosa. Prema istraživanju Bloomberg, ECB će pojačati tempo kupovina u okviru PEPP programa kako bi uticala na obuzdavanje rastućih prinosa na državne

obveznice. Više od polovine učesnika ovog istraživanja očekuje da će navedeni program biti produžen nakon marta sljedeće godine. U prosjeku se očekuje da će od ukupne vijednosti ovog programa, koji iznosi 1,85 biliona EUR, ECB izvršiti kupovine obveznica u vrijednosti 1,6 biliona EUR. Do kraja sedmice prinosi obveznica su korigovani na niže. Posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 3,5 i 5 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 1 i 7 baznih poena.

Deutsche Bundesbank je objavila da prvi put od 1979. godine neće izvršiti raspodjelu profita vladi.

Ova odluka je pojašnjena na način da se priprema za „značajne“ rizike koji se povezuju sa pandemijskim stimulativnim programima. Bundesbank je objavila da je u prošloj godini povećala iznos rezervacija za 2,4 milijarde EUR kako bi se zaštitila od neizvršenja obaveza i rizika kamatnih stopa.

Nakon što je objavljen podatak o rastu PMI indeksa prerađivačkog sektora u eurozoni, glavni ekonomista IHS Markita Williamson je izjavio da snažna ekspanzija prerađivačkog sektora očigledno pomaže da se neutralizuju slabosti koje su i dalje prisutne zbog pandemije u mnogim sektorima koji blisko djeluju sa krajnjim potrošačima, što predstavlja olakšavajuću okolnost zbog uticaja nedavnih mjera zatvaranja ekonomija u mnogim zemljama, te na taj način pomaže da se ograniči sveukupna ekonomska kontrakcija.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	FEB	0,9%	0,9%	0,9%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	FEB	1,1%	1,1%	1,4%
3.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	JAN	0,1%	0,0%	-1,1%
4.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	FEB	57,7	57,9	54,8
5.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	FEB	44,7	45,7	45,4
6.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	FEB	48,1	48,8	47,8
7.	GDP – Belgija (final.) kvartalno	IV kvartal	0,2%	-0,1%	11,6%
8.	GDP – Italija (final.) kvartalno	IV kvartal	-2,0%	-1,9%	15,9%
9.	GDP – Italija (G/G)	2020. godina	-8,9%	-8,9%	0,3%
10.	GDP – Austrija (final.) kvartalno	IV kvartal	-4,3%	-2,7%	11,8%
11.	GDP – Irska (kvartalno)	IV kvartal	-	-5,1%	11,8%
12.	Odnos deficita i GDP-a – Italija (G/G)	2020. godina		9,5%	1,6%
13.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	JAN	-3,40	-3,95	-3,57
14.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	JAN	1,9%	2,5%	6,1%
15.	Maloprodaja – EZ (G/G)	JAN	-1,2%	-6,4%	0,9%
16.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	JAN	1,7%	-8,7%	2,8%
17.	Maloprodaja – Italija (G/G)	JAN	-	-6,8%	-3,2%
18.	Maloprodaja – Portugal (G/G)	JAN	-	-10,9%	-4,2%
19.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	JAN	-	-14,1%	8,3%
20.	Stopa nezaposlenosti – EZ	JAN	8,3%	8,1%	8,1%
21.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	JAN	-	5,6%	5,8%
22.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	FEB	6,0%	6,0%	6,0%
23.	Promjena broja zaposlenih – Španija (u '000)	FEB	10,0	44,4	76,2

SAD

Tokom protekle sedmice Predstavnički dom Kongresa SAD je odobrio predloženi Zakon o pomoći zbog pandemije Covid19 u vrijednosti od 1,9 biliona USD, a u drugoj polovini sedmice Senat je prihvatio predloženi zakon, koji nakon finalne dozvole Predstavničkog doma predsjednik Biden treba da potpiše kao zakon.

Fed je objavio Beige Book u kojoj je navedeno da većina biznisa ostaje optimistična vezano za pitanje poslovanja u narednih šest do dvanaest mjeseci, s obzirom na to da vakcine protiv virusa Covid19 postaju sve više dostupne.

Prinosi na desetogodišnje obveznice su tokom protekle sedmice bilježili rast, pri čemu je značajniji rast zabilježen nakon što je predsjednik Feda Powell istakao da će monetarna politika Feda ostati stabilna, čak i u slučaju poboljšanja ekonomije i u momentu kada inflacija počne da raste. Powell je istakao da se očekuje da centralna banka bude strpljiva u povlačenju mjera ekonomske podrške, uzimajući u obzir da

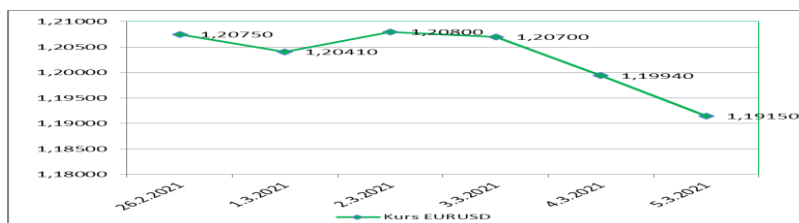
je tržište rada daleko od pune zaposlenosti, kao i da je u posljednjim mjesecima učinjen skroman napredak na ovom tržištu. Komentari koje je juče dao Powell nisu uspjeli da ublaže strahove da Fed presporo reaguje na nedavni rast inflatornih očekivanja i prinosa na dugoročne obveznice. Powell je, u tom kontekstu, istakao da su ga zabrinuli neuređeni odnosi na tržištu, kao i uporno pooštravanje finansijskih uslova koji, šire posmatrano, predstavljaju prijetnju za dostizanje ciljeva Feda. Skorije promjene na tržištu obveznica Powell je označio kao “zapažene”, te je istakao da su “privukle njegovu pažnju”, ali i dalje smatra da u slučaju nezdravog rasta inflacije postoje alati kojima će se osigurati da dugoročna inflatorna očekivanja ostanu dobro usidrena na nivou od 2%. Powell je istakao da će se ove mjere koristiti kako bi se dugoročna inflatorna očekivanja održala na planiranom nivou.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor F	FEB	58,5	58,6	58,5
2.	PMI uslužni sektor F	FEB	58,9	59,8	58,9
3.	ISM prerađivački sektor	FEB	58,9	60,8	58,7
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	26.feb	-	0,5%	-11,4%
5.	ADP promjena broja zaposlenih	FEB	205.000	117.000	195.000
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	27.feb	750.000	745.000	736.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	20.feb	4.300.000	4.295.000	4.419.000
8.	Promjene zaposlenih na plat.listama nefar. sektor	FEB	200.000	379.000	166.000
9.	Stopa nezaposlenosti	FEB	6,3%	6,2%	6,3%
10.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	JAN	-67,5	-68,2	-66,6

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,2075 na nivo od 1,1915.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

BoE očekuje da će ekonomija Velike Britanije u I kvartalu 2021. godine zabilježiti kontrakciju od 4%, što je oštiji pad u odnosu na bilo koji kvartal tokom krize 2008/09. godine, iako je ovaj očekivani pad značajno manji od pada zabilježenog prošlog proljeća, a koji je iznosio 20%.

Ministar finansija Sunak je tokom potekle sedmice prezentovao budžet, te je tom prilikom ukazao na produženje programa podrške ekonomiji zbog pandemije, koje će biti skupo i najavio povećanje poreza za mnoge biznise jer je neophodno fokus pomjeriti na poboljšanje javnih finansija. Sunak je istakao da će se ekonomija vratiti na pretpandemijske nivoe sredinom 2022. godine, šest mjeseci ranije u odnosu na prethodna očekivanja. Među novim mjerama ekonomske podrške nalazi se petomjesečno produženje plana za spašavanje radnih mjesta, veća podrška za samozaposlene, te nastavak hitnog povećanja socijalnih davanja i produženje smanjenja PDV-a za sektor ugostiteljstva. Smanjenje poreza za one koji prvi put kupuju nekretninu takođe je produženo do juna.

EU Parlament je odgodio određivanje datuma za ratifikovanje trgovinsko-bezbjednosnog sporazuma sa Velikom Britanijom nakon što je premijer Johnson optužen da je prekršio međunarodno pravo u dijelu Sjeverne Irske, i to drugi put. Ipak, glasnogovornik Vlade Velike Britanije je kasnije izjavio da su ove mjere zakonite i u skladu sa progresivnom i dobronamjernom primjenom protokola. Premijer Johnson je predstavio plan ukidanja mjera lockdowna, po kome se prvo otvaraju škole, potom postepeno ublažavaju ograničenja u kontaktu sa drugim ljudima, kao i ponovno otvaraju manje značajne prodavnice. U završnoj fazi ukidanja mjera, koja bi trebala biti do 21. juna, vlada se nada da će ukloniti sva preostala zakonska ograničenja kontakata između ljudi. Ministar finansija Sunak je zatražio podršku od Amerike za pokretanje međunarodne kampanje povećanja poreza za online kompanije, kao što je Amazon.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	JAN	-2,0	-2,4	-0,9
2.	Broj odobrenih hipotekarnih zajmova	JAN	98.000	99.000	102.800
3.	PMI prerađivački sektor F	FEB	54,9	55,1	54,9
4.	PMI uslužni sektor F	FEB	49,8	49,6	49,8
5.	PMI kompozitni indeks F	FEB	49,8	49,6	49,8
6.	PMI građevinski sektor	FEB	51,0	53,3	49,2
7.	Nationwide cijene kuća (G/G)	FEB	5,6%	6,9%	6,4%
8.	Monetarni agregat M4 (G/G)	JAN	-	13,3%	13,5%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, te je kurs EURGBP zabilježio pad sa nivoa od 0,86703 na nivo od 0,86124. GBP je deprecirala u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,3933 na nivo od 1,3841.

JAPAN

Donji dom Parlamenta je odobrio rekordan budžet u vrijednosti 1 bilion USD za nadolazeću fiskalnu godinu, a zakonodavci već raspravljaju o dodatnim stimulansima kako bi se borili sa ekonomskim padom prouzrokovanim pandemijom. Kao i mnoge druge zemlje i Japan je velike sume utrošio na suprotstavljanje pandemiji, ali je to zemlja koja u industrijskom svijetu ima najveće opterećenje duga. Zbog toga analitičari upozoravaju da bi dodatni stimulansi mogli da utiču na rast prinosa japanskih obveznica i troškova državnog zaduživanja, koji su do sada održavani niskom masovnom likvidnošću koju je pružala BoJ.

Guverner BoJ Kuroda je u izjavi krajem sedmice dao do znanja da povećanje dozvoljenih odstupanja oko ciljanog nivoa prinosa desetogodišnjih japanskih obveznica neće biti tema rasprave na narednoj sjednici BoJ.

BoJ je pod pritiskom da ublaži pravila koja se odnose na kupovine investicijskih trustova nekretnina. Prema trenutnim pravilima investiranje BoJ u ovu vrstu aktive je ograničeno na maksimalno 10% u određenom trustu nekretnina, pa se očekuje da će se na sjednici koja se održava u drugoj polovini marta raspravljati i o ovom pitanju. Guverner BoJ Kuroda je takođe izjavio da BoJ mora ubzati istraživanje i podstaći raspravu sa drugim centralnim bankama o uticaju klimatskih promjena na monetarnu politiku i rizicima koje te promjene mogu izazvati finansijskim institucijama.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Monetarna baza (G/G)	FEB	-	19,6%	18,9%
2.	Stopa nezaposlenosti	JAN	3,0%	2,9%	3,0%
3.	Prodaje (kompanije) (G/G)	IV kvartal	-	-4,5%	-11,5%
4.	Profiti kompanija (G/G)	IV kvartal	-	-0,7%	-28,4%
5.	Kapitalna potrošnja (G/G)	IV kvartal	-2,0%	-4,8%	-10,6%
6.	PMI kompozitni indeks (final.)	FEB	47,6	48,2	47,1
7.	Indeks povjerenja potrošača	FEB	30,0	33,8	29,6

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 128,67 na nivo od 128,98. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 106,57 na nivo od 108,31.

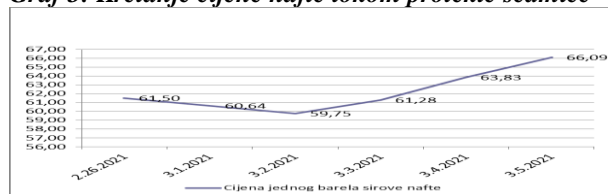
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,50 USD (50,93 EUR).

Cijena nafte je tokom protekle sedmice bila pod uticajem očekivanja rezultata sastanka OPEC+ koji je održan u četvrtak. U takvim okolnostima cijena je do srijede imala postepenu tendenciju smanjenja. Investitori su očekivali da će OPEC+ donijeti odluku o povećanju obima proizvodnje. Tačnije, investitori su vjerovali da će do povećanja vjerovatno doći, ali nisu pretpostavljali u kojoj veličini, te su pojačali prodaje sa ciljem realizacije profita, a što se odražavalo na pad cijene ove aktive. Uprkos ovakvim očekivanjima, OPEC+ je na sastanku koji je održan u četvrtak iznenadio tržište, jer su članice donijele odluku da nastave sa smanjenim obimom proizvodnje i ponude nafte. Ovo tijelo je donijelo odluku da se u aprilu nastavi sa dosadašnjim obimom proizvodnje uz određene izuzetke. Odobren je nastavak dosadašnjeg obima proizvodnje, osim za Rusiju i Kazahstan, kojima je dozvoljeno da povećaju obim proizvodnje za 130.000 i 20.000 barela dnevno, respektivno. Nakon ovih vijesti cijena nafte je povećana. Ovakav trend rasta cijene nafte se nastavio i tokom trgovanja u petak, te je cijena ovog energenta tokom trgovanja premašila nivo od 65 USD po barelu.

Ove vijesti su uticale i na to da Goldman Sachs revidira očekivanja za kretanje cijene nafte u II i III kvartalu, te sada očekuje da bi cijena jednog barela mogla iznositi 75 USD i 80 USD, respektivno. Citygroup smatra da će cijena nafte, do kraja marta, a prije narednog sastanka OPEC+ biti povećana na 70 USD. Tokom vikenda se desio i napad na naftna polja Saudijske Arabije, što se odrazilo na dalji rast cijene ovog energenta. Ipak, predstavnici Saudijske Arabije su istakli da je šteta izazvana ovim napadom veoma ograničena. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 66,09 USD (55,4793 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 7,46%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

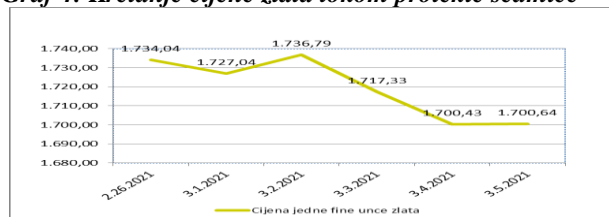
Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.734,04 USD (1.436,06 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju pada uglavnom pod uticajem jačanja dolara i rasta prinosa na državne obveznice SAD. Početkom sedmice zabilježen je blagi rast cijene zlata, nakon čega se do kraja sedmice cijena smanjivala, te je u četvrtak smanjena ispod nivoa od 1.700 USD po unci, a na ovom nivou se zadržala i posljednjeg radnog dana u sedmici. Volatilitnost cijene zlata tokom protekle sedmice rezultat je očekivanja konačnog usvajanja paketa pomoći u SAD vrijednog 1,9 biliona USD, kao i očekivanja kretanja inflacije. Volatilitnost je posebno bila izražena početkom sedmice, te je na zatvaranju trgovanja u ponedjeljak zabilježen pad cijene ovog plemenitog metala. U narednim danima cijena zlata je imala tendenciju smanjenja, te se našla blizu najnižeg nivoa u posljednjih devet mjeseci pod uticajem snažnog rasta prinosa na državne obveznice SAD. Predsjednik Feda Powell je u drugoj polovini sedmice ukazao na to da će monetarna politika Feda ostati stabilna čak i u slučaju poboljšanja ekonomije i u momentu kada inflacija počne da raste. Powell je istakao da se očekuje da centralna banka bude strpljiva u povlačenju mjera ekonomske podrške, uzimajući u obzir da je tržište rada daleko od pune zaposlenosti, kao i da je u posljednjim mjesecima učinjen skroman napredak na ovom tržištu. Skorije promjene na tržištu obveznica Powell je označio kao "zapažene", te je istakao da su "privukle njegovu pažnju", ali i dalje smatra da u slučaju nezdravog rasta inflacije postoje alati kojima će se osigurati da dugoročna inflatorna očekivanja ostanu dobro usidrena na nivou od 2%. Nakon ovih izjava cijena zlata je tokom trgovanja smanjena ispod 1.700 USD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.700,64 USD (1.427,31 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila pad za 1,93 %.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.